

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

ŞƏRQŞÜNASLIQ FAKÜLTƏSİ

BAKALAVR PİLLƏSİ ÜÇÜN

050211 “Koreya dili və ədəbiyyatı” ixtisası üzrə
“Tərcümə nəzəriyyəsi” fənninin

PROQRAMI

BAKİ – 2018

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ DÖVLƏT UNİVERSİTETİ**

ŞƏRQŞÜNASLIQ FAKÜLTƏSİ

BAKALAVR PİLLƏSİ ÜÇÜN

İxtisas: 050211 - Koreya dili və ədəbiyyatı

**İPFS-B06 “Tərcümə nəzəriyyəsi”
fənninin**

PROQRAMI

BAKİ – 2018

Tərtib edən: Uzaq Ő r  dilləri v  ədəbiyyatı kafedrasının müəllimi, V.E.Həsənova

Elmi redaktor: prof. C lilb yli O.B - Uzaq Ő r  dilləri v  ədəbiyyatı kafedrasının müdiri

Rəy verənlər: ADU, İspan dili kafedrasının Koreya dili müəllimi, Könül Kamilzad 

BDU, Uzaq Ő r  dilləri v  ədəbiyyatı kafedrasının müəllimi, Lee Sang Jung

İPFS-B06 Tərcümə nəzəriyyəsi

İzahat vərəqi

Tərcüməçilik sənəti ən qədim peşələrdən olub, sadəcə insanlar arasında deyil, eyni zamanda, müxtəlif ərazilərdə hətta müxtəlif qitələrdə yaşayan xalqların elmi, iqtisadi, bədii və s. sahələrdəki mübadiləsində misilsiz rol oynayır. Bununla da tərcümə xalqların bir-birini tanımasına, onların bir-biri ilə yaxınlaşmasına kömək edir. Bu proqram Şərqsünəslıq fakültəsinin Koreya şöbəsinin bakalavr pilləsində təhsil alan tələbələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqram Regionşünəslıq (Koreya üzrə) ixtisasında təhsil alan tələbələr üçün 30 saat (22 saat mühazirə və 8 saat məşğələ) həcmində tədris olunur.

Tərcümə nəzəriyyəsi fənni ana dili ilə tədris olunan dil arasında körpü rolunu oynayır. Bu fənn həmçinin şifahi dil ilə yazılı dili də özündə birləşdirir. Bu səbəbdən fənnin kurikulum məzmununu Koreya və Azərbaycanın hal-hazırkı vəziyyətinə uyğun siyasi, iqtisadi, tarixi, sosial, mədəni, maarifləndirici və s. sahələrini əhatə edən mətn və məqalələrin tərcüməsi nəzərdə tutulur. Eləcə də televiziya və radio xəbərləri mətninin tərcüməsi də buraya daxildir.

Mühazirə zamanı tələbələr tərcümənin nəzəri tərəfi ilə yaxından tanış olur. Beləki, tərcümənin məqsədi, məzmunu və növləri ümumi tərcümə nəzəriyyəsi və bölmələrindən bəhs edir. Məşğələ zamanı tələbələr müəllimlə birgə Koreya dilində olan məqalə və xəbərləri Azərbaycan dilinə, eləcə də Azərbaycan dilində olan materialları Koreya dilinə yazılı və şifahi olaraq tərcümə edir və müzakirələr aparırlar. İstifadə olunan dərslər materialları hər iki ölkədə baş verən ən son hadisələrdən xəbərdar olmağa tələbələrə yardımçı olacaq.

Mövzular üzrə saatların bölgüsü

	Mövzuların adı	Cəmi	Müh.	Məş.
1.	Tərcümə nəzəriyyəsinin predmeti və məqsədi. Məna növləri və tərcümə.	2	2	
2.	Tərcümə və dil sistemindəki səviyyələr.	2	2	
3.	Ekvivalentlik anlayışı və transformasiyanın növləri.	4	2	2
4.	Tərcümə və üslub. Tərcümənin növləri.	2	2	
5.	Tərcümə metodları və tərcümə prosedurları.	2	2	
6.	Tərcümə qanunları və prinsipləri.	4	2	2
7.	Tərcümədə strategiya və taktika.	2	2	
8.	Tərcümənin mərhələləri.	2	2	
9.	Tərcümə, ideologiya, siyasət	4	2	2
10.	Məxəz mətn təhlili amilləri, mətn təhlili və tərcümə	2	2	
11.	Formal və dinamik ekvivalent yönümlü tərcümə prinsipləri.	4	2	2
	Cəmi:	30	22	8

Mövzular və onların məzmunu

1. Tərcümə nəzəriyyəsinin predmeti və məqsədi. Tərcümə nəzəriyyəsinin mahiyyəti.

Tərcümə elminin meydana gəlməsi üçün lazım olan zəmin. Tərcümə nəzəriyyəsinin əsas vəzifəsi.

2. Tərcümə və dil sistemindəki səviyyələr.

Tərcümə vahidi. Fonem, söz, söz birləşməsi, mətn səviyyəsində tərcümənin mahiyyəti.

3. Ekvivalentlik anlayışı və transformasiyanın növləri.

Sərbəst tərcümə. Transpozisiya, əvəzetmə, artırma, kəsib-atma anlayışları və mahiyyəti.

4. Tərcümə və üslub. Tərcümənin növləri. Mətn tərcüməsi.

Koreya dilindəki mətnin Azərbaycan dilinə şifahi tərcüməsi. Koreya dilindəki mətnin. Azərbaycan dilinə yazılı tərcüməsi. Mətdəki terminlərin işlənməsi. Tərcümənin növləri. Şifahi tərcümə yazılı tərcümə ilə müqayisədə. Şifahi tərcümənin növləri. Tərcümənin qızıl qanunları

5. Tərcümə metodları və tərcümə prosedurları. Tərcümə metodları.

Hərfi, orijinala sadıq, semantik tərcümə üsulu. Kommunikativ, adaptasiya, sərbəst tərcümə üsulu. İdiomatik, servis, informativ və koqnitiv tərcümə üsulu. Nəzmin nəsr ilə tərcüməsi, akademik və pedaqoji tərcümə üsulu

6. Tərcümə qanunları və prinsipləri.

Tərcümə metodları. Çevirmə və təbiiləşdirmə. Kultural, funksional, təsviri ekvivalent

7. Tərcümədə strategiya və taktika. Tərcümə prosedurları. Sinonimiya, kalka, transpozisiya, modulyasiya.

Tanınmış tərcümə, tərcümə yarlığı, tərcümədə işlənən komponentlərin təhlili. Dil işarəsinin tanınması, informasiya, açıqlamaq və transformasiya. A. F. Tytlerin qayda və prinsipləri. E. Nidaya görə tərcüməyə verilən tələblər. Th. Savory-nin qaydaları

Mühazirə 8. Tərcümənin mərhələləri. Jean Delisle tərcümə prosesində üç mərhələ.

İ. R. Qalperinin mətnin üslubi təhlili metodu

9. Tərcümə, ideologiya, siyasət.

Tərcümədə ideologiya anlayışının açıqlanması və tərcümədə siyasət anlayışın mənası.

10. Məxəz mətn təhlili amilləri, mətn təhlili və tərcümə.

Tərcümədə strategiya və taktika. Koreya dilindəki mətnin Azərbaycan dilinə şifahi tərcüməsi. Koreya dilindəki mətnin Azərbaycan dilinə yazılı tərcümə. Mətdəki terminlərin işlənməsi. Doğmalaşdırma, yadlaşdırma terminləri.

11. Formal və dinamik ekvivalent yönümlü tərcümə prinsipləri.

Mətn tərcüməsi. Mətdəki terminlərin işlənməsi Mətn təhlili və tərcüməsi. Ekstratekstual amillər. İntratekstual amillər

Ədəbiyyat

Əsas:

1. Bayramov, Q. "Tərcümə sənəti", Bakı, 2008
2. Abdullayeva, F. "Peşəkar tərcümənin əsasları", Bakı, 2010

Əlavə:

<http://www.daum.net>

<http://www.naver.com>

<http://www.yonhapnews.co.kr>

<http://www.today.az>

<http://www.news.az>

<http://www.azernews.net>